

Specjalna, zdalna edycja Światowego Parlamentu Stomatologicznego Światowej Federacji Dentystycznej (FDI World Dental Federation)

W 2021 roku Światowy Parlament Stomatologiczny FDI, tradycyjnie odbywający się wraz ze Światowym Kongresem Dentystycznym FDI, po raz pierwszy w historii odbył się całkowicie w formie zdalnej.

W dniach 16 – 30 września odbył się szereg różnego rodzaju posiedzeń i spotkań, obejmujących m.in. 4 sesje Zgromadzenia Ogólnego FDI, 3 sesje tzw. Otwartego Forum, spotkanie tzw. Oficerów Łącznikowych, spotkania Stałych Komitetów, sekcji i innych zespołów FDI, posiedzenia Zarządu FDI, Światowe Forum Kobiet Dentystów. Ponadto – również w formie zdalnej – odbywały się szkolenia w różnych formach (ponad 200 sesji) oraz wystawa producentów sprzętu stomatologicznego.

Organizatorzy – FDI oraz Australijskie Stowarzyszenie Stomatologiczne (wg pierwotnych planów tegoroczny Kongres miał się odbyć w Sydney) – przygotowali specjalną platformę internetową umożliwiającą interaktywny udział w poszczególnych wydarzeniach, zarówno delegatom reprezentującym krajowe organizacje stomatologiczne (ok. 300 osób z 97 państw), jak i lekarzom dentyście, którzy zarejestrowali się w celu skorzystania z oferty edukacyjnej (ponad 2 000 osób z 81 państw).

Polscy lekarze dentyści są w FDI reprezentowani przez Polski Komitet Krajowy FDI współtworzony przez Naczelną Izbę Lekarską i Polskie Towarzystwo Stomatologiczne, którzy delegują 4 delegatów (3 z NIL, 1 z PTS) i dwóch zastępców delegatów (1 z NIL, 1 z PTS).

Delegaci przyjęli 8 nowych stanowisk FDI (FDI policy statements), m. in. w sprawie poprawy dostępu do opieki stomatologicznej, roli lekarzy dentyście w rzucaniu palenia, roli lekarzy dentyście w trakcie epidemii, zarządzania odpadami związanymi z amalgamatem i rtęcią, bezpiecznego stosowania amalgamatu i stopniowego zmniejszania jego zużycia, i wprowadzili zmiany do 3 stanowisk z lat wcześniejszych, m. in. w sprawie zapobiegania zakażeniom w gabinecie stomatologicznym.

Stanowiska FDI odnoszące się do amalgamatu dentystycznego

Oдноśnie dalszego stosowania amalgamatu dentystycznego FDI popiera apel WHO o stopniowe ograniczanie stosowania tego materiału poprzez zmniejszanie

zapotrzebowania na amalgamat, co można osiągnąć poprzez zwiększenie nacisku na zapobieganie chorobom i promocję zdrowia oraz badania nad rozwojem i dostępnością równoważnych alternatywnych materiałów wypełniających.

Dopuszczając możliwość stosowania amalgamatu należy zapewnić jak najlepszą ochronę pacjentom i środowisku przed narażeniem na działanie rtęci.

Personel stomatologiczny powinien być przeszkolony w zakresie minimalizowania ilości odpadów zawierających rtęć i stosowania dobrych praktyk postępowania zapewniających, że wszystkie wytworzone odpady są odpowiednio usuwane, zgodnie z obowiązującym prawodawstwem dotyczącym ochrony środowiska.

Wszystkie odpady amalgamatu, w tym zużyte kapsułki amalgamatu, nadmiar amalgamatu niewykorzystanego do wypełnienia, amalgamat zatrzymany w filtrach przy fotelu, filtrach do pomp próżniowych i separatorach amalgamatu powinny być zbierane i bezpiecznie przechowywane do czasu przekazania licencjonowanej firmie zajmującej się recyklingiem rtęci. Usunięte zęby z wypełnieniami amalgamatowymi amalgamatem należy również poddać recyklingowi z innymi rodzajami odpadów amalgamatowych.

Separatory amalgamatu zgodne z normą ISO 111432 powinny być instalowane w gabinetach stomatologicznych, w których stosuje się i/lub usuwa amalgamat dentystyczny.

Personel stomatologiczny powinien być przeszkolony w zakresie prawidłowego i bezpiecznego obchodzenia się z rtęcią i amalgamatem dentystycznym oraz przestrzegać następujących zasad:

- stosować wyłącznie kapsułkowany amalgamat jednorazowego użytku zgodny z normą ISO „20749:2017 Stomatologia — Prekapsułkowany amalgamat stomatologiczny”;
- unikać bezpośredniego kontaktu skóry z rtęcią i świeżo zmieszonym amalgamatem dentystycznym;
- podczas polerowania lub usuwania amalgamatu stosować systemy opróżniania o dużej objętości i chłodzenie wodą;
- kapsułki jednorazowego użytku należy ponownie zamknąć po ich użyciu;
- czyścić instrumenty z zanieczyszczeń amalgamatowych przed sterylizacją termiczną lub dezynfekcją termiczną;
- nie używać wybielaczy ani innych środków czyszczących zawierających chlor do przepłukiwania przewodów kanalizacyjnych.

Stanowisko FDI w sprawie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych i resuscytacji krążeniowo-oddechowej

Nagle zatrzymanie akcji serca jest jedną z najczęstszych przyczyn zgonów – nie tylko w uprzemysłowionych krajach zachodnich. Osoby zatrudnione w gabinetach stomatologicznych na całym świecie powinny być w stanie poradzić sobie z taką nagłą sytuacją poprzez odpowiednie wykszolenie – również w zakresie stosowania defibrylatora (AED) – zgodnie z międzynarodowymi wytycznymi. Stanowisko FDI wzmacnia postrzeganie stomatologów jako praktyków zawodu medycznego.

Stanowisko FDI w sprawie roli lekarzy dentyistów i członków zespołu stomatologicznego podczas epidemii chorób zakaźnych

Pandemia nowego koronawirusa miała istotny wpływ na wykonywanie zawodu lekarza dentyisty oraz kształcenie studentów stomatologii. Co prawda, lekarze dentyści i ich współpracownicy należą do najbardziej doświadczonej grupy pracowników ochrony zdrowia w zakresie zapobiegania i kontroli zakażeń, a zatem ścisłe egzekwowanie środków kontroli zakażeń w stomatologii nie stanowiło przeszkody w zapewnieniu pacjentom opieki stomatologicznej, tym niemniej w wielu krajach w okresie pandemii zdrowie jamy ustnej nie było traktowane jako jeden z priorytetów polityki zdrowotnej.

Lekarze dentyści i członkowie zespołu stomatologicznego musieli początku pandemii COVID-19 mierzyć się z ograniczeniami w świadczeniu wielu rutynowych stomatologicznych procedur profilaktycznych, diagnostycznych i terapeutycznych, wykluczeniem świadczeniodawców stomatologicznych z doraźnych środków reakcji na pandemię, w tym zapewnienia odpowiedniego dostępu do sprzętu ochronnego oraz wczesnego dostępu do szczepionek. Zauważony podczas pandemii wzrost w stomatologii zarówno liczby nagłych przypadków, jak i przepisywania antybiotyków był alarmującym wskaźnikiem poważnych konsekwencji zaprzestania niezbędnej opieki profilaktycznej i terapeutycznej.

FDI stara się w stanowisku odnieść do wniosków wyciągniętych z pandemii COVID-19 oraz sposobu, w jaki można je wykorzystać do skutecznego przygotowania lekarzy dentyistów i członków zespołu dentyistycznego na przyszłe epidemie i kryzysy zdrowotne.

FDI przypomina, że zdrowie jamy ustnej jest istotną i integralną częścią zdrowia ogólnego, a usługi stomatologiczne są niezbędne dla utrzymania zdrowia i dobrego samopoczucia, zaś lekarze dentyści i członkowie zespołu stomatologicznego w każdym kryzysie zdrowotnym są ważnymi członkami służb medycznych pierwszego kontaktu.

W ocenie FDI główną rolą lekarzy stomatologów i członków zespołu stomatologicznego podczas wybuchów chorób zakaźnych jest zapewnienie bezpiecznej i odpowiedniej opieki stomatologicznej, w tym profilaktycznej, diagnostycznej i terapeutycznej. W razie potrzeby lekarze dentyści i członkowie

zespołu stomatologicznego posiadający odpowiednie umiejętności i przeszkolenie mogą wspierać innych pracowników ochrony zdrowia podczas epidemii chorób zakaźnych jako członkowie pierwszej linii pomocy medycznej.

FDI podkreśla znaczenie ciągłości dostępu do opieki stomatologicznej, zarówno leczniczej, jak i profilaktycznej, także w czasie wybuchów chorób zakaźnych, z uwagi na związek zdrowia jamy ustnej ze zdrowiem ogólnym i dobrostanem człowieka oraz przewlekły i długotrwały charakter wielu poważnych chorób jamy ustnej oraz wpływ, jaki przerwy w opiece, mogą mieć na rozwój tych chorób.

FDI zachęca władze, aby:

- uwzględniały lekarzy dentyków we wszystkich dyskusjach i decyzjach odnoszących się do świadczenia opieki zdrowotnej i spraw dotyczących pracowników ochrony zdrowia;
- zapewniały odpowiedni dostęp w stomatologii do odpowiednich środków ochrony indywidualnej w rozsądnych cenach;
- umożliwiały lekarzom dentykom i członkom zespołu dentykologicznego uzyskanie odpowiedniego wsparcia finansowego i administracyjnego w okresie ograniczeń w wykonywaniu pracy w związku z epidemią;
- zapewniały odpowiednie wsparcie finansowe i administracyjne w ramach stomatologicznych programów zdrowia publicznego, ułatwiające pokrycie dodatkowych kosztów przestrzegania przepisów sanitarnych;
- włączały lekarzy dentyków, studentów stomatologii i członków zespołu dentykologicznego do grup o najwyższym priorytecie w zakresie szczepień;
- zapewniały lekarzom dentykom i studentom stomatologii dostęp do odpowiedniego przeszkolenia w zakresie wykonywania szczepień.

Stanowisko FDI w sprawie roli pracowników zespołu stomatologicznego w rzucaniu palenia

W przeciwieństwie do innych dziedzin medycyny, lekarze stomatolodzy i ich współpracownicy regularnie mają kontakt z pacjentami, którzy w inny sposób nie korzystają na bieżąco z profilaktycznych usług medycznych. FDI podkreśla, że lekarze dentyści i pozostali członkowie zespołu stomatologicznego powinni odnosić się do kwestii palenia tytoniu jako rutynowy element ich kontaktów z pacjentem. Zadania lekarzy stomatologów w tym zakresie są przejawem związków między zdrowiem jamy ustnej z zdrowiem ogólnym i znaczenia stomatologii, nie tylko w zapobieganiu nowotworom.

Stanowisko FDI podkreśla rolę lekarzy dentyków i ich współpracowników we wspieraniu zaprzestawania palenia tytoniu zgodnie z obowiązującymi na całym świecie metodami i wytycznymi oraz wskazuje zalecane sposoby działania w tym

zakresie – adresowane zarówno do poszczególnych pracowników, jak i ich organizacji zawodowych oraz organizatorów kształcenia.

Odbyły się także wybory do zarządu FDI oraz do 5 stałych komitetów FDI. W dniu 29 września 2021 r. delegaci wybrali dr Annę Lellę, reprezentującą Naczelną Izbę Lekarską na stanowisko członka zarządu FDI (FDI Councillor) w latach 2021 - 2024.

Dr Anna Lella jest pierwszym lekarzem dentystą z Polski, która zasiądzie w ścisłym zarządzie FDI – największej organizacji lekarsko-dentystycznej na świecie, zrzeszającej ponad 200 krajowych organizacji stomatologicznych z wszystkich kontynentów która założona została w Paryżu w 1900 roku pod francuską nazwą Federation Dentaire Internationale, od której pochodzi do dzisiaj stosowany skrót FDI.

W wyniku wyborów członków komitetów stałych FDI prof. Marzena Dominiak, Prezydent PTS, pozostała członkiem Komitetu ds. Kształcenia FDI na kolejną kadencję.